

Návrh kompetenčního rámce: pedagogické kompetence vysokoškolských vyučujících

Mgr. et Mgr. Zuzana Vařejková, Ph.D. & Mgr. Ingrid Procházková, Ph.D.

Oddělení rozvoje pedagogických kompetencí CERPEK / Masarykova univerzita

Kvalita výuky a rozvoj pedagogických kompetencí na VŠ

Zprávy z konferencí a dokumentů MŠMT a NAÚ

Zvýšení důrazu na péči o kvalitu výuky a rozvoj pedagogických kompetencí.

Potřeba měřit kvalitu výuky a úroveň pedagogických kompetencí.

Podpora tvorby sdílené vize kvality výuky na vysokých školách.

- povinné vzdělávání pro některé skupiny vysokoškolských vyučujících
  - pro kariérní postup
  - pro re-akreditace
- provázanost se systémem odměňování
- vývoj komplexního systému hodnocení kvality výuky a podmínek pro ni
- rozšíření nabídky vzdělávání a rozvoje

Kompetenční rámec jako zastřešující dokument.

Účel a funkce Návrhu kompetenčního rámce

Účel

- mapování a **vymezení** pedagogických kompetencí
- východisko pro tvorbu nástrojů využívaných při:
  - **podpoře** a **rozvíjení** kvality pedagogické práce
  - **hodnocení** kvality pedagogické práce

Funkce

- nemá primárně vzdělávací funkci a nesupluje pedagogickou přípravu vyučujících
- má funkci **formativní**:
  - formování jednotlivých vyučujících
  - formování možností podpory rozvoje pedagogických kompetencí

Jak byl tento Návrh vytvořen

Rešeršní práce

- výzkumy a odborná literatura, stávající kompetenční rámce vzniklé v českém a zahraničním prostředí, strategické dokumenty (např. Strategie 2030+) a další inspirační zdroje

Široká pracovní skupina / 22 zástupců a zástupkyň vysokých škol v České republice a NAÚ

- aktivně vytvářeli, diskutovali a připomínkovali obsah předkládaného dokumentu

Úzká pracovní skupina / 11 členů a členek (09–11/2023)

- precizovali aktuální podobu Návrhu

Co nás ještě čeká?

- připomínkování široké pracovní skupiny (do 6. 12. 2023), zapracování posledních věcných připomínek a jazyková korektura (do 18. 12. 2023)

Charakter Návrhu kompetenčního rámce

Kompetence = soubor **znalostí, dovedností a postojů** umožňující úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se vyučující dostává.

- vychází z těchto pedagogických přístupů:
  - konstruktivismus
  - dialogické vyučování
  - rozvoj kompetencí studujících pro 21. století
  - zkušenostní učení
  - učení se prostřednictvím reflexe
- je univerzální
- kompetence se překrývají a jsou propojeny
- obsahuje široce definovatelné indikátory
- umožňuje mapovat příležitosti profesního rozvoje
- není sám o sobě hodnoticím nástrojem

Obsah

1 Účel kompetenčního rámce.....	4
2 Teoretické zázemí kompetenčního rámce.....	6
3 Charakteristika kompetencí a kompetenčního rámce	8
4 Pedagogické kompetence vysokoškolských vyučujících.....	10
4.1 Aktivně pracuji na utváření svého sebepojetí v roli vyučující(ho) na VŠ, na svém profesním rozvoji a na kvalitě výuky	10
4.2 K přípravě své výuky přistupuji komplexně a koncepčně.....	11
4.3 Výuku vedu cíleně a zároveň průběžně reaguji na potřeby studujících.....	12
4.4 Využívám různé způsoby hodnocení pokroků a výsledků studujících	13
4.5 Vytvářím vhodné podmínky pro učení, budu bezpečné prostředí a pozitivní vztahy	14
4.6 Využívám reflexi jako jeden z nástrojů osobního a profesního rozvoje vyučujících i studujících.....	14
5 Použití kompetenčního rámce	16
Slovník pojmů	20
Použité zdroje	22

Kompetence vysokoškolských vyučujících

- (1) Aktivně pracuji na utváření svého sebepojetí v roli vyučující(ho) na VŠ, na svém profesním rozvoji a na kvalitě výuky
- (2) K přípravě své výuky přistupuji komplexně a koncepčně
- (3) Výuku vedu cíleně a zároveň průběžně reaguji na potřeby studujících
- (4) Využívám různé způsoby hodnocení pokroků a výsledků studujících
- (5) Vytvářím vhodné podmínky pro učení, budu bezpečné prostředí a pozitivní vztahy
- (6) Využívám reflexi jako jeden z nástrojů osobního a profesního rozvoje vyučujících i studujících

Ukázka některých indikátorů kompetence: Vytvářím vhodné podmínky pro učení, budu bezpečné prostředí a pozitivní vztahy

Garantuji, že výuka má jasná, smysluplná a férová pravidla, která odpovídají povaze vyučovacího předmětu a jsou stanovena předem a pokud možno po dohodě všech zúčastněných.

Podporuji a vědomě vytvářím bezpečné prostředí v mé výuce, kde panuje vzájemná úcta, respekt a naslouchání. Studující se v mé výuce cítí dobře a nebojí se zapojit do výukové komunikace, říct svůj názor, ptát se, riskovat, dělat chyby.

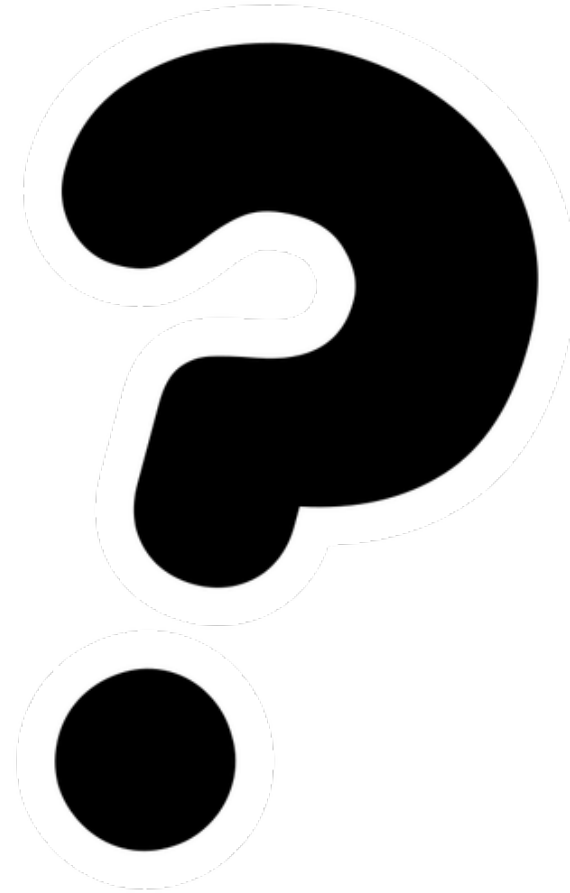
Ke studujícím jsem empatický/empatická. Zajímám se o jejich názory, postoje a pocity, citlivě přistupuji k jejich studijním i osobním problémům nebo výzvám.

Cíleně vytvářím příležitosti pro spolupráci, soudržnost a vzájemné učení studujících. Podporuji týmovou spolupráci studujících.

Využívám různé strategie pro zlepšení vztahů ve studijní skupině a vztahů studujících ke vzdělávací instituci (např. důraz na úvodní seznámení, poskytování konzultací, včasná komunikace, včasné řešení konfliktů, včasná intervence při problémech v týmu, spravedlivé hodnocení apod.).

Další krok(y)

Implementace Návrhu kompetenčního rámce na vaší vysoké škole.

FAQ

Otázka: Budeme se i nadále setkávat, spolupracovat a diskutovat téma kvality výuky?

Odpověď: Bylo by to skvělé a moc bychom si to přáli.

Otázka: Mohl by se tento Návrh stát podkladem pro (společný) výzkum vysokoškolské výuky?

Odpověď: Bylo by to skvělé a moc bychom si to přáli.

Otázka: Mohla by se zformovat skupina lektorů a lektorek rozvíjejících kompetence popsané v Návrhu?

Odpověď: Bylo by to skvělé a moc bychom si to přáli.

DISKUSE

MUNI

1. Světlo světa spatřil Návrh kompetenčního rámce. Jaký je váš první dojem z něj – z toho, že vznikl soubor definující pedagogické kompetence vysokoškolských vyučujících?
2. Jak by pro vás, z pohledu vaší pracovní pozice, mohl být tento Návrh kompetenčního rámce prospěšný?
3. Jaká stinná místa spatřujete v zákoutích tohoto Návrhu kompetenčního rámce?
4. Jaké je vaše závěrečné poselství ve vztahu k Návrhu kompetenčního rámce?

JAK LZE PRACOVAT S KOMPETENČNÍM RÁMCEM?

MUNI

Přečtěte si dokument s kompetencí a indikátory. Zvažte, jakým způsobem můžete s touto kompetencí pracovat v rámci své pracovní pozice.

- vyučující = od začínajících vyučujících po velmi zkušené vyučující
- garant(ka) studijního programu
- vedoucí pracoviště
- lektor(ka) vysokoškolské pedagogiky
- člen(ka) managementu fakulty/VŠ
- apod.

Sdílejte své myšlenky
a nápady s kolegy
a kolegyněmi okolo vás
(v menších skupinách).

Podělte se s námi
o inspirativní nápady.

MUNI